

POCTA NEJVÝZNAMNĚJŠÍMU ŽIJÍCÍMU KARDIOLOGOVI

Čestnou vědeckou hodnost doktora honoris causa převzal 4. října v Karolinu Eugene Braunwald, profesor vnitřního lékařství Brigham and Women's Hospital Harvard Medical School z Bostonu. Vzhledem ke své mimořádné publikační aktivitě a k výsledkům jím založené „TIMI Study Group“ je uznáván jako celosvětově nejvýznamnější žijící kardiolog. Mezi světovými kardiology získal zcela unikátní postavení svou vynikající monografií „Braunwald's Heart Disease: A Textbook of Cardiovascular Medicine“, která se stala celosvětově nejrozšířenější učebnicí kardiologie.

Prof. Braunwald má též zásluhu na tom, že již od 70. let 20. století se kardiologové zaměřili na zmenšování rozsahu infarktu myokardu, a tím přispěl k záchraně milionů životů pacientů se srdečním infarktem na celém světě. Prof. Braunwald dlouhodobě spolupracuje s kardiology z 3. lékařské fakulty Univerzity Karlovy. Není tedy náhodou, že laudatur na oslavence přednesl právě děkan této fakulty **prof. Michal Anděl**. Řekl:

Eugen Braunwald se narodil 15. srpna 1929 ve Vídni rodičům Wilhelmovi a Claře, rozené Wallach. Její příjmení nám zní důvěrně domácky a ukazuje na propojenost osudů lidí ve střední Evropě. Ještě před válkou přesídlila rodina Braunwaldů do Spojených států Amerických. Již za studia na New York University se Eugene Braunwald rozhodl věnovat i zaslíbit kardiologii. Velmi ho ovlivnil jeho učitel Ludwig Eichna. Později, již jako lékař, absolvoval dr. Braunwald několik kardiologických kurzů v Mexico City v Instituto Ignacio Chavez. Mexické kardiologie si Braunwald velmi vážil. Známý je jeho výrok „My máme technologii, ale oni mají praxi. Nejlepší učebnicí kardiologie je sám pacient.“

V letech 1968–1972 vyučoval dr. Braunwald na University of California v San Diegu a od roku 1972 na Brigham a Women's Hospital na Harvardově univerzitě v Bostonu. Braunwald patří mezi literárně neplodnější lékaře vůbec.

Sepsal více než jeden tisíc publikací, které otiskl v přísně recenzovaných, tzv. peer review časopisech. Jeho zájmem byly zejména problémy ischemické choroby srdeční, městnavé srdeční selhání a chlopenní vady srdeční. Publikoval i celou řadu učebnic, mimo jiné i slavnou knihu Braunwald's Heart Disease. Pro mne jako pro internistu bylo velmi zajímavé najít již v osmdesátých letech profesora Braunwalda jako jednoho z editorů slavných Harrisonových základů vnitřního lékařství. Přitom je zajímavé, že

profesor Braunwald, sám hluboce specializovaný specialista kardiolog, se podílel na editaci učebnice vnitřního lékařství. Jeho osobní vztah k zachování jednoty oborů vnitřního lékařství je dobře známý.

Pro nás je profesor Braunwald osobou z mnoha hledisek symbolickou. Jasně ukazuje, jak významně akademická systematičnost a zanícenost může ovlivnit celosvětovou medicínu. Jeho angažmá na poli etiky, včetně publikační etiky, je pro nás příkladné. Braunwaldův příklad ukazuje také na otevřenost jeho nové vlasti, která dala možnost i příležitost milionům nadaných lidí z celého světa. Myslím, že z toho vznikl zisk mnohastranný.

Eugene Braunwald se narodil ve Vídni rodičům, kteří v té době jistě vůbec netušili, jaký bude další osud střední Evropy. Ten byl neslavný a s důsledky problematického a tragického vývoje ve střední Evropě zápasíme dodnes. Střední Evropa byla na konci devatenáctého a na začátku dvacátého století nerozvinutější částí světa. Objevy spalovacího motoru či gama záření, postavy jako Diesel, Roentgen, Wirchow či Rokitanský a Škoda, Freud, Mahler, Janáček, Kafka, Čapek či Musil představují jen nejvyšší špičku výčtu osobností ve společnosti, která kulturně, vědecky, technologickým rozvojem i sociální politikou byla příkladem pro mnoho zemí na světě. Dramatické dvacáté století, s jeho velkými světovými válkami, odehrávajícími se především v Evropě, s jeho krvavými režimy totalitními, s jeho politikou rasové a třídní nenávisti, způsobila, že z Evropy zmizely desítky milionů lidí, ať již v důsledku násilné smrti či emigrace. Jen z naší malé země v důsledku první světové války, vyvraždění židů v druhé světové válce, ztrát na vojenském i civilním obyvatelstvu za druhé světové války, vypuzením německých obyvatel českých zemí a konečně i díky emigraci v komunistickém období zmizely za sto let více než čtyři miliony lidí. To je osm set tisíc průměrně v jedné generaci. Kdyby elita tvořila jen jedno procento všech, tak nenávratně zmizelo osm tisíc extrémně nadaných lidí v každé generaci, zmizeli i jejich potomci. Nebýt strašného dvacátého století, Eugene Braunwald by se stal kardiologem vídeňským a možná, že by nějakou dobu mohl působit i v Praze. To je významné poselství, kterého se nám dnes dostává, poselství o nejdůležitějším kapitálu, totiž mozku. Byť nám globální svět dovoluje číst Braunwaldovy knihy i články, dlouhodobě si již střední Evropa nemůže dovolit ztráty, které v minulém století zažila.

Nyní však již zpátky k osobě dnešního doktoranda. Ten reprezentuje integritu osobní, etickou, odbornou i akademickou. Vědecká rada 3. lékařské fakulty naší

univerzity jednohlasně schválila návrh na udělení čestného doktorátu medicíny panu prof. Dr. Eugenovi Braunwaldovi. K návrhu se dále připojila i vědecká rada a děkan 1. lékařské fakulty UK. Návrh, již společný, byl poté projednán v kolegiu magnificence rektora univerzity, schválen příslušnou komisí a posléze schválen i vědeckou radou Univerzity Karlovy. Z těch, se kterými jsem osobně mluvil o tomto nejvyšším vyznamenání naší almae matris, vždy vyzařovala radost nad naším návrhem. Dnešní den na samém začátku podzimu je tedy takto radostný. Pana profesora Braunwalda budeme mít za chvíli jako našeho čestného doktora a on již napořád zůstane čestným doktorem naší univerzity. Ta náhlá jeho blízkost bude jistě pro mnohé z nás velkou inspirací.

QBFFFE